

سرشناسه:	بهادری جهرمی، علی
عنوان و نام پدیدآور:	الزامات حقوقی تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
نویسنده:	علی بهادری جهرمی، علی فتاحی زفرقندی.
مشخصات نشر:	تهران: پژوهاک عدالت، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری:	۷۰ ص.
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	کتابنامه.
موضوع:	سیاست اقتصادی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع:	ایران -- سیاست اقتصادی -- ۱۳۹۲ -
شماره افزوده:	فتاحی زفرقندی، علی، ۱۳۶۹ -
رده بندی - کتبی:	۱۳۹۵ الف ۸۵۵۶ ب ۲ / ۲۳۰ BP
رده بندی - دیجیتال:	۲۹۷/۴۸۳۳
شماره کتابخانه ملی:	۴۲۲۸۹۵۱

الزامات حقوقی تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

نویسنده: دکتر علی بهادری جهرمی - علی فتاحی زفرقندی

به اهتمام: سازمان بسیج حقوق دانان

ناشر: پژوهاک عدالت

صفحه آرای: حمید انصاری

امور رایانه ای: محمد مهدی تاجیک

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۵۰۰۰ ریال

آدرس: خیابان ولیعصر، تقاطع آیت الله طالقانی، کوی شهید رحمت رحیم زاده،

ساختمان گلستان، پلاک ۱۵۴۵، طبقه ۱۱، واحد ۱۹

۶	پیش‌گفتار.....
۸	مقدمه.....

مبحث اول: چارچوب مفهومی

۱۱	گفتار اول: مفهوم سیاست‌های کلی نظام.....
۱۲	گفتار دوم: مفهوم اقتصاد مقاومتی.....

مبحث دوم: ماهیت و جایگاه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

۱۶	گفتار اول: ماهیت سیاست‌های کلی نظام مقاومتی.....
۱۸	گفتار دوم: جایگاه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی.....

مبحث سوم: اصول و شاخصه‌های سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

۲۴	گفتار اول: اصل خود کفایی و تأمین استقلال اقتصادی.....
۲۴	بند اول: مبانی اصل خود کفایی و تأمین استقلال اقتصادی.....
۲۸	بند دوم: شاخصه‌های حقوقی اصل خود کفایی و تأمین استقلال اقتصادی.....
۳۱	گفتار دوم: اصل عدالت اقتصادی و اجتماعی.....
۳۱	بند اول: مبانی اصل عدالت اقتصادی و اجتماعی.....
۳۴	بند دوم: شاخصه‌های حقوقی اصل عدالت اقتصادی و اجتماعی.....
۳۶	گفتار سوم: اصل فساد ستیزی.....
۳۶	بند اول: مبانی اصل فساد ستیزی.....
۳۹	بند دوم: شاخصه‌های حقوقی اصل فساد ستیزی.....
۴۱	گفتار چهارم: اصل ایجاد تأمین رفاه اجتماعی و تحرک و پویایی در اقتصاد.....
۴۱	بند اول: مبانی اصل ایجاد تأمین رفاه اجتماعی و تحرک و پویایی در اقتصاد.....
۴۳	بند دوم: شاخصه‌های حقوقی اصل ایجاد تأمین رفاه اجتماعی و تحرک و پویایی در اقتصاد.....
۴۵	گفتار پنجم: اصل مردم محوری.....
۴۵	بند اول: مبانی اصل مردم محوری.....
۴۷	بند دوم: شاخصه‌های حقوقی اصل مردم محوری.....
۴۹	گفتار ششم: اصل اصلاح الگوی مصرف.....
۴۹	بند اول: مبانی اصل اصلاح الگوی مصرف.....
۵۱	بند دوم: شاخصه‌های حقوقی اصل اصلاح الگوی مصرف.....
۵۲	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....
۵۵	متن سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی.....
۶۳	نمودار مسایل حقوق اقتصاد مقاومتی.....
۶۸	منابع و مآخذ.....

پیشگفتار

پس از پیروزی انقلاب اسلامی و هفتاد و هشت سال و هفتاد و هشت روز، تفکر جدید در عرصه‌ی حکمرانی مطرح گردید که بنسای سازگار با آموزه‌های برآمده از تفکر مادی‌گرای غرب را نداشت و به دنبال طراحی مدل حکمرانی بر پایه‌ی آموزه‌های شریعت اسلام بود. ظهور و قدرت گرفتن چنین حکومتی آن‌هم در منطقه‌ی راهبردی خاورمیانه که از لحاظ سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی دارای اهمیت بسیار زیادی بود موجب گردید تا نظام سلطه و استکبار با استفاده از تمام قوا به پیگیری از همه‌ی تجهیزات مادی و معنوی خود در مقابل قدرت گرفتن نظام جمهوری اسلامی ایران و نفوذ تفکر انقلاب اسلامی بایستد.

جنگ تحمیلی هشت ساله و خسارت ناشی از آن، انهدام هم‌پیمانان مسافری جمهوری اسلامی ایران، سازماندهی، هدایت و پشتیبانی نیروهای ضد انقلاب، فضا سازی سیاسی و تبلیغاتی علیه نظام جمهوری اسلامی، توقیف اموال، اراضی‌ها و تجهیزات پیشرفته نظامی که قبل از انقلاب خریداری شده، تحریک آشوبگران و حمایت علنی و رسمی از شورش‌های خیابانی ۱۸ تیر ۷۸، خرداد ۸۲ و فتنه‌ی ۸۸ تنها بخشی از اقدامات قدرت‌های استکباری به ویژه ایالات متحده‌ی آمریکا علیه ملت ایران در عرصه‌های سیاسی و امنیتی است.

یکی از مهم‌ترین عرصه‌هایی که دشمنان نظام جمهوری اسلامی در سال‌های

گذشته بر آن تمرکز نموده‌اند، عرصه‌ی اقتصادی است. بر این اساس در چند سال اخیر و با شدت یافتن تحریم‌های ظالمانه و غیرانسانی غرب علیه جمهوری اسلامی ایران که به بهانه‌ی برنامه‌ی هسته‌ای و متوقف کردن فعالیت‌های صلح آمیز هسته‌ای ایران طراحی شده بود، فشار اصلی دشمنان بر ایجاد بحران‌های اقتصادی متمرکز شده است. از همین رو رهبری معظم انقلاب اسلامی با توجه به شرایط سیاسی تاریخی از یکسو و اهداف متعالی نظام جمهوری اسلامی ایران از سوی دیگر تحقق الگوی اقتصاد مقاومتی را به عنوان تنها راه پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی می‌نامی نمودند و همواره حرکت در مسیر تحقق الگوی اقتصاد مقاومتی در کشور را وظیفه‌ی مسلم آحاد مردم و مسئولان دانستند.

بر این اساس آنچه که یکی از مهم‌ترین ابعاد تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، برنامه‌ریزی حقوقی در جهت اجرای این الگو است؛ سازمان بسیج حقوق‌دانان در راستای اجرای وظیفه‌ی ذاتی خود در جامعه‌ی عمل پوشاندن به اوامر و فرمایشات رهبری معظم انقلاب، اقدام به انتشار کتاب الزامات حقوقی تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی نموده است تا شاید گامی هر چند کوچک در مسیر اجرایی نمودن اهداف متعالی انقلاب اسلامی و اوامر ولی‌امر مسلمین برداشته باشد. جا دارد در پایان به از همه‌ی کسانی که ما را در تولید این اثر یاری نمودند تشکر نمایم.

مقدمه:

مبنتی بر اصل یکصد و دهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران پس از بازنگری در سال ۱۳۶۸، یکی از وظایف و اختیارات رهبری تعیین سیاست های کلی نظام پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام و نظارت بر اجرای آن است. در مقام اجرای این اصل رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله العظمی خامنه ای در تاریخ ۳۰ بهمن ۱۳۹۲ اقدام به ابلاغ سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی نمودند.^۱ و پس از آن در موارد متعددی با خروج از بحران های پیش رو و هم چنین پیروزی بر تحریم ها و فشارهای بین المللی از طریق عملیاتی و اجرایی نمودن این سیاست ها بیان داشتند. ایشان همواره بر این نکته تأکید نمودند که یگانه راه رهایی از مشکلات و چالش های اقتصادی تحقق جریان اقتصاد مقاومتی است و در این خصوص بیان داشتند که: «رفع تحریم ها هرچند از باب رفع ظلم و احقاق حقوق ملت ایران کار لازمی است، لیکن گشایش اقتصادی ر بهبود معیشت و رفع معضلات کنونی جز با جدی گرفتن و پیگیری همه جانبه ی اقتصاد مقاومتی میسر نخواهد شد.» ایشان عزم و تلاش جدی و ورود به جریان عملیاتی شدن این سیاست ها را به مثابه عمل صالح در نزد پروردگار تلقی نمودند و در این خصوص می فرمایند: «عمل در اینجا [اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی] یک عمل صالح است، هرکسی که در این زمینه اقدام و عمل بکند، قطعاً مصداق «وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ» خواهد بود. این طرح کلی، این نقشه ی راه بزرگ، باید تبدیل بشود به برنامه های

^۱ اصل یکصد و دهم وظایف و اختیارات رهبر:

۱- تعیین سیاست ها کلی نظام جمهوری اسلامی ایران پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام.

۲- نظارت بر حسن اجرای سیاست های کلی نظام.

۳- ...

^۴ قابل دسترسی در پایگاه اطلاع رسانی مجمع تشخیص مصلحت نظام

گوناگون» و در همین راستا سال ۱۳۹۵ را به نام سال «اقتصاد مقاومتی اقدام و عمل» نام گذاری کردند.

اما آنچه در خصوص تحقق اقتصاد مقاومتی در عرصه‌ی عمل دارای اهمیت است، تبدیل سیاست‌ها به گفتمان عمومی جامعه است. ایشان در این خصوص می‌فرمایند: «گفتمان‌سازی در خصوص اقتصاد مقاومتی و تبدیل آن به یک گفتمان عمومی، بسیاری از مشکلات را برطرف و کارها را تسهیل خواهد کرد.»^۳ و در این زمینه تصریح می‌نماید: «اگر سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، به‌طور جدی پیگیری و اجرا شود، امید زیادی وجود دارد که رونق اقتصادی و اصلاح پایه‌های اقتصادی کشور در میان مدت محقق و بخشی از مشکلات مردم حل شود.»^۴ از همین رو مطالعه‌ی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی از ابعاد گوناگون، مقدمه‌ای برای تحقق شعار اقدام عمل محسوب می‌شود. در این بین تحلیل و بررسی ابعاد حقوقی سیاست‌های کلی اقتصاد عمومی به منظور طراحی راهکارهایی برای اجرایی شدن آن در عرصه‌های مختلف سیاست و اجرا امری ضروری تلقی می‌شود. بر این اساس، سؤال اصلی این پژوهش به چستی اصول و شاخصه‌های حقوقی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در راستای اجرای اصول آن اختصاص می‌یابد. به بیان دیگر اصول و شاخصه‌های سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی چیست؟

از همین رو در مسیر پاسخ‌گویی به سؤال پژوهش بازمی‌گردیم. مطالعه‌ی مفهوم سیاست‌های کلی نظام، جایگاه و ماهیت آن در نظام جمهوری اسلامی و همچنین مفهوم اقتصاد مقاومتی و استخراج شاخصه‌هایی به منظور اجرایی نمودن آن هستیم. از همین رو ابتدا مفهوم، سیاست‌های کلی نظام و به‌طور خلاصه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را مورد مطالعه قرار خواهیم داد و پس از آن به مطالعه و بررسی جایگاه و ماهیت این سیاست‌ها خواهیم پرداخت و سپس اصول حاکم بر سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را مبتنی بر آموزه‌های فقه اسلامی، اصول قانون اساسی و منویات رهبر معظم انقلاب تبیین نموده و در پایان شاخصه‌های حقوقی را به منظور اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی استخراج می‌نماییم.

^۳ جلسه سران قوا در حضور رهبر انقلاب ۱۳۹۲/۱۲/۶

^۴ همان